

Petra erat Christus, qui fodit in altum, qui præceptis humilitatis terrena omnia de cordibus fidelium eruit, ne propter commodum temporale serviant Deo.

Inundatio tribus modis fit; vel immundorum spiritu, vel improborum hominum, vel ipsa mentis aut carnis inquietudine; et quantum propriis viribus homines fidunt, inclinantur: quantum vero invictissimæ illi petreæ adhærent, etiam labefactari nequeunt. (*Beda.*)

III. — Qui autem audit, et non facit: similis est homini ædificanti domum suam sine fundamento. (*Luc. VI. 49.*)

Viro stulto qui ædificavit domum suam super arenam. (*Matth. VI. 26.*) In quam illis est fluviis. (*Luc. VI. 49.*)

Et descendit pluvia, et venerunt flumina et flaverunt venti et irruerunt in domum illam. (*Matth. VII. 27.*) Et continuo cecidit: et facta est ruina domus illius magna. (*Luc. VI. 49.*)

Diabolo autem est similis qui audit verba Christi et non facit. Verba enim quæ audiuntur et non fiunt, separata sunt, et dispersa: et ideo assimilantur arenæ. Arena etiam est omnis malitia, vel etiam mundalia bona. Sicut autem domus diaboli destructa est, ita tales supra arenam fundati cadunt. Et

est ruina magna, si de fundamento fidei aliquid ruinæ fuerit passus: non autem si fornicatus fuerit, aut homicidium fecerit; quia habet unde per pœnitentiam surgat, sicut et David. (*Chrysostomus.*)

IV. — Et factum est cum consummasset Jesus verba hæc, admirabantur turbæ super doctrina ejus.

Erat enim docens eos sicut potestatem habens, et non sicut Scribæ eorum et Pharisæi. (*Matth. VII. 28, 29.*)

Si crederent in Christum, non mirarentur. Illud enim movet admirationem quod superat facientis aut dicentis personam: et ideo quod a Deo factum aut dictum est, non admiramur, quia omnia minora sunt quam Dei potentia. Turbæ autem erant quæ mirabantur, id est populus vulgaris, non principes populi, qui non discendi studio audire solebant: populus autem simplex simpliciter audiebat: sed eorum silentium, si illi interfuissent suis contradictionibus conturbassent: ubi enim est major scientia, illic fortior malitia: qui enim festinat esse prior, non est contentus esse secundus. (*Chrysostomus.*)

MEDITATIO CCXXVII.

DIDAGMA
TRIGESIMUM TERTIUM.Christus minatur obduratis
civitatibus.

I. — Cœpit Jesus exprobrare civitatibus, in quibus factæ sunt plurimæ virtutes ejus, quia non egissent pœnitentiam. (*Matth. XI. 20.*)

Docet Dominus graviore pœna obnoxios fore, qui Evangelium non sequendum, quam qui legem judicaverunt esse solvendam. (*Ambrosius.*)

II. — Væ tibi Corozaim, væ tibi Bethsaida : quia si in Tyro, et Sidone factæ essent virtutes, quæ factæ sunt in vobis, olim in cilicio, et cinere pœnitentiam egissent.

Verumtamen dico vobis Tyro, et Sidoni remissius erit in die judicii, quam vobis. (*Matth. XI. 21, 22. — Luc. X. 13, 14.*)

Corozaim autem, quæ interpretatur mysterium meum, et Bethsaida, quæ domus fructuum, vel domus venatorum dicitur, civitates sunt Galilææ sitæ in littore maris Galilææ. Plangit ergo Dominus civitates quæ quon-

dam mysterium Dei tenuerunt, et virtutum jam fructum gignere debuerunt, et in quas spiritales venatores sunt missi. (*Rabanus.*)

Et præferuntur eis Tyrus et Sidon urbes idololatriæ et vitii deditæ. (*Hieronymus.*)

In cilicio quidem asperitas, qua pœnitio peccatorum, in cinere autem pulvis ostenditur mortuorum : et idcirco utrumque hoc adhiberi ad pœnitentiam solet, ut in pœnitentione cilicii cognoscamus quid per culpam fecimus, et in favilla cineris perpendamus quid per judicium facti sumus. (*Gregorius.*)

III. — Et tu Capharnaum, numquid usque in cœlum exaltaberis? usque in infernum descendes : quia, si in Sodomis factæ fuissent virtutes, qua factæ sunt in te, forte mansissent usque in hanc diem.

Verumtamen dico vobis, quia terræ Sodomorum remissius erit in die judicii, quam tibi. (*Matth. XI. 23, 24.*)

Vel ideo ad inferna descendes, quia contra prædicationem meam superbissime restitisti : vel ideo quia exaltata usque in cœlum meo hospitio, et meis signis atque virtutibus tantum habens privilegium, majoribus plecteris supplicii, quod his quoque credere noluisti. (*Hieronymus.*)

Non solum autem Tyri et Sidonis, sed et ipsa Sodomorum et Gomorrhæorum fuerunt levia peccata per comparationem. (*Remigius.*)

Per hoc quod dicit, *remissius erit*, etc. Aperte demonstrat quia diversa sunt supplicia in inferno, sicut et diversæ sunt mansiones in regno cœlorum. (*Remigius.*)

MEDITATIO CCXXVIII.

DIDAGMA

TRIGESIMUM QUARTUM.

Christi confessio ad divinum Patrem.

I. — In ipsa hora exsultavit Jesus Spiritu sancto et dixit. (*Luc. X. 21.*) Confiteor tibi Pater, Domine cœli et terræ, quia abscondisti hæc a sapientibus, et prudentibus, et revelasti ea parvulis. (*Matth. XI. 25. — Luc. X. 21.*)

Sicut benignus pater videns filios suos dirigi, gaudet : sic et Christus exsultat, quod Apostoli tantis bonis facti sunt digni. (*Theophylactus.*)

Cœlestium ergo verborum arcana atque virtutes sapientibus absconduntur et parvulis revelantur; parvulis malitia, non sensu : sapientibus vero stultitiæ suæ præsumptione, non prudentiæ causis. (*Hilarius.*)

Revelatum autem esse his, dignum est lætitia : occultari autem his, non lætitia, sed lacrymis dignum est. Non ergo propter hoc

lætatur, sed quoniam quæ sapientes non cognoverunt, cognoverunt hi. (*Chrysostomus.*)

II. — Ita, Pater : quoniam sic fuit placitum ante te. (*Matth. XI. 26. — Luc. X. 21.*)

Quibus verbis exempla humilitatis accipimus, ne temere discutere superna consilia, de aliorum vocatione, aliorumve repulsionem præsumamus : ostendens quod injustum esse non potest quod placuit justo. (*Gregorius.*)

III. — Omnia mihi tradita sunt a Patre meo. Et nemo novit Filium, nisi Pater : neque Patrem quis novit, nisi Filius, et cui voluerit Filius revelare. (*Matth. XI. 27. — Luc. X. 22.*)

Quia dixerat : *Confiteor tibi Pater*, etc. ut non existimes quoniam ita gratias agit Patri sicut si ipse sit hac virtute privatus, consequenter adjungit : *Omnia mihi tradita*, etc. Cum autem audieris quoniam *tradita sunt*, nihil humanum suspiceris : ut enim non duos deos ingenitos esse æstimes, hanc ponit distinctionem. Simul enim cum genitus est, omnium dominator fuit. (*Chrysostomus.*)

Cum autem dixisset omnia sibi fore a Patre tradita, ascendit ad propriam gloriam et excellentiam, ostendens in nullo se superari a Patre, unde subdit : *Et nemo novit*, etc. Scire namque naturam divinam impos-

sibile est cuilibet creaturæ : scire autem quodcumque eorum quæ creata sunt quid sit, non transcendit quemlibet intellectum, quamvis superet nostrum sensum. (*Ambrosius.*)

IV. — Et conversus ad discipulos suos, dixit : Beati oculi, qui vident quæ vos videtis.

Dico enim vobis, quod multi prophetæ, et reges voluerunt videre quæ vos videtis, et non viderunt : et audire quæ auditis, et non audierunt. (*Luc. X. 23, 24.*)

Convertitur quidem ad eos, quia repellens Judæos surdos, et cæcam mentem gerentes, nec videre volentes, totum se præbebat diligentibus eum; et beatos asserit oculos videntes quæ prius aliis ipsi videbant. Illud autem scire convenit, quia videre non significat actum oculorum, sed mentis recreationem in præstitis beneficiis. (*Cyrillus.*)

Illi (Prophetæ et reges) a longe inspicientes per speculum et in ænigmate viderunt : Apostoli autem in præsentiarum habentes Dominum, quæcumque voluissent interrogando discentes, nequaquam per Angelos aut alias visionum species opus habebant doceri. (*Beda.*)

MEDITATIO CCXXIX.

DIDAGMA

TRIGESIMUM QUINTUM.

Christus omnes oneratos ad se vocat :
jugum suum dicit esse suave.

I. — Venite ad me omnes, qui laboratis, et onerati estis, et ego reficiam vos. (*Matth. XI. 28.*)

Per ea quæ dicta sunt, in desiderium sui discipulos constituerat, ostendens ineffabilem suam virtutem : nunc autem eos ad se vocat. (*Chrysostomus.*)

Non autem dicit, venite ille et ille : sed omnes qui in sollicitudinibus, qui in tristitiis, qui in peccatis estis : non ut expetam noxas, sed ut solvam peccata; venite, non quoniam indigeo vestra gloria, sed quia volo vestram salutem, unde dicit, *reficiam vos*; non dixit salvabo solum : sed quod multo amplius erat, *reficiam vos*; id est, in omni quiete constituam. (*Chrysostomus.*)

II. — Tollite jugum meum super vos, et discite a me, quia mitis sum, et humilis corde : et invenientis requiem animabus vestris. (*Matth. XI. 29.*)

Jugum Christi est Evangelium Christi, quod Judæos et Gentes in unitate fidei con-

jungit et sociat. Hoc autem super nos jubemur sumere idest in honore habere, ne forte subtus ponentes, idest illud prave contemnentis, luculentis pedibus vitiorum contemnamus. (*Rabanus.*)

Discendum ergo nobis est a Salvatore nostro, ut simus mites moribus et humiles mentibus : neminem lædamus, neminem contemnamus, et virtutes quas foris ostendimus in opere, intus teneamus in corde. (*Rabanus.*)

Et ideo incipiens divinas leges, ab humilitate incipit : et maximum præmium ponit, dicens : *et invenietis requiem*, etc. Hoc maximum est præmium : non enim alteri efficeris utilis solum, sed teipsum requiescere facis, et ante futuram, hanc tibi dat retributionem : in futuro autem perpetua gaudebis requie. (*Chrysostomus.*)

III. — Jugum enim meum suave est, et onus meum leve. (*Matth. XI. 30.*)

Et quid jugo ipso suavius, quid onere levius? Probatiorem fieri, scelere abstinere, bonum velle, malum nolle, amare omnes, odisse nullum, æterna consequi, præsentibus non capi, nolle inferre alteri quod sibi petiti sit molestum. (*Hilarius.*)

MEDITATIO CCXXX.

DIDAGMA TRIGESIMUM SEXTUM.

Rationem reddendam de quolibet verbo otioso.

I. — Progenies viperarum, quomodo potestis bona loqui, cum sitis mali? ex abundantia enim cordis os loquitur.

Bonus homo de bono thesauro profert bona : et malus homo de malo thesauro profert mala. (*Matth. XII. 34, 35.*)

Progenies viperarum eos dicit, quia in progenitoribus gloriabantur : ut ergo excluderet eorum superbiam, separavit eos a cognitione Abraham, attribuens eis progenitores similibus morum. (*Chrysostomus.*)

Sed cum augetur multitudo malorum quæ intus sunt, quæ interim occultabantur, extra per verba proveniunt : et ideo dicit : *ex abundantia*, etc. (*Chrysostomus.*)

II. — Dico autem vobis quoniam omne verbum otiosum quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die iudicii. (*Matth. XII. 36.*)

Post præmissa, eis Dominus multum timorem incutit, ostendens quod ultimam dabunt vindictam qui talia deliquerunt. (*Chrysostomus.*)

Et est sensus : si otiosum verbum quod nequaquam ædificat audientes, non est absque periculo ejus qui loquitur; et in die iudicii reddet unusquisque rationem sermonum suorum : quanto magis vos, qui opera sancti Spiritus calumniamini, et dicitis me in Beelzebub ejicere dæmonia, redditori estis rationem calumniæ vestræ? (*Hieronymus.*)

III. — Ex verbis enim tuis justificaberis, et ex verbis tuis condemnaberis. (*Matth. XII. 37.*)

Vide autem quia non est onerosum hoc iudicium. Non ex quibus alius dixit de te, sed ex quibus ipse locutus es, sententiam iudex feret. Non igitur accusatos timere oportet, sed accusantes : non enim illi coguntur accusare se pro his malis quæ audierunt, sed hi pro his quæ male dixerunt. (*Chrysostomus.*)

MEDITATIO CCXXXI.

DIDAGMA TRIGESIMUM SEPTIMUM.

Quænam mater, et qui sunt
fratres Christi.

I. — Adhuc Jesu loquente ad turbas, ecce mater ejus, et fratres stabant foris, quærentes loqui ei. (*Matth. XII. 46.*)

Et non poterant adire eum præ turba. (*Luc. VIII. 19.*)

Et foris stantes miserunt ad eum vocantes eum. (*Marc. III. 31.*)

Si audiveris de fratribus Domini, addisce pietatem, et intellige gratiam : nullus enim secundum divinitatem salvatoris frater est, unigenitus enim est : sed pietatis gratia communicavit nobis in carne et sanguine, et factus est frater noster, cum esset naturaliter Deus. (*Titus.*)

Fratres tamen Domini secundum carnem dicuntur, non filii beatæ Mariæ Genitricis Dei, secundum Elvidium, nec filii Joseph de alia uxore, secundum quosdam putandi sunt, sed eorum potius putandi sunt esse cognati. (*Beda.*)

II. — Dixit autem ei quidam : Ecce mater tua, et fratres tui foris stant quærentes te. (*Matth. XII. 47.*) Volentes te videre. (*Luc. VIII. 20.*)

Et sedebat circa eum turba : et dicunt ei : Ecce mater tua, et fratres tui foris quærunte te. (*Marc. III. 32.*)

At ipse respondens dicenti sibi. (*Matth. XII. 43.*) Et respondens eis, ait : (*Marc. III. 33.*) Quæ est mater mea, et qui sunt fratres mei? (*Matth. XII. 43. — Marc. III. 33.*)

Putabant autem fratres ejus quod cum eorum audiret præsentiam, dimitteret populum, reveritus maternum nomen, et flexus amore materno. (*Titus.*)

Considera quale erat, adstante ei toto populo, et ab ore ejus pendente, jam inchoata doctrina, eum foras extrahere. Ob hoc Dominus, quasi increpando respondit. (*Chrysostomus.*)

Moralis magister, qui de se ceteris præbet exemplum, præscripturus ceteris quoniam qui non reliquerit patrem aut matrem suam, non est Filio Dei dignus, sententiæ huic ipse primus se subjicit: non quod maternæ refutet pietatis obsequia, sed quia paternis se mysteriis amplius quam maternis affectibus debere cognoscit. (*Ambrosius.*)

III. — Et circumspiciens eos, qui in circuitu ejus sedebant. (*Marc. III. 34.*)

Et extendens manum in discipulos suos, dixit: Ecce mater mea et fratres mei.

Quicumque enim fecerit voluntatem Patris mei, qui in cœlis est: ipse meus frater, et soror, et mater est. (*Matth. XII. 49, 50.*)

Mater mea, et fratres mei hi sunt, qui verbum Dei audiunt, et faciunt. (*Luc. VIII. 21.*)

Hi igitur qui verbum Dei audiunt et faciunt, mater Domini vocantur, eo quod illum

quotidie, suo exemplo vel dicto, quasi parturiunt in cordibus proximorum: fratres quoque sunt ejus, cum et ipsi faciunt voluntatem patris ejus qui in cœlis est. (*Beda.*)

Non autem hoc dixit increpando matrem, sed eam plurimum adjuvando. Nam si erga ceteros sollicitus erat, ut generaret eis de se debitam opinionem: multo magis erga matrem: non autem elevasset eam ad illa fastigia, si semper expectaret honorari ab eo tanquam a filio, non autem eum Dominum reputaret. (*Chrysostomus.*)

MEDITATIO CCXXXII.

DIDAGMA

TRIGESIMUM OCTAVUM.

Prophetam non esse acceptum in patria.

I. — Jesus veniens in patriam suam, (Nazareth ubi erat nutritus, *Luc. IV. 16.*) docebat eos in synagogis eorum (facto sabbato, *Marc. VI. 2.*) ita ut mirarentur, et dicerent: unde huic sapientia hæc, et virtutes?

Nonne hic est fabri filius? Nonne mater ejus dicitur Maria, et fratres ejus Jacobus, et Joseph, et Simon, et Judas:

Et sorores ejus, nonne omnes apud nos sunt? Unde ergo huic omnia ista? (*Matth. XIII. 54, 55, 56.*)

Mira stultitia Nazaræorum! mirantur unde habeat sapientiam sapientia, et virtutes virtus: sed error in promptu est, quia fabri filium suspicantur. (*Hieronymus.*)

Per omnia ergo erant insensati, vilipendentes eum ab eo qui æstimabatur esse pater: quamvis multa horum exempla habentes in antiquis temporibus, et patrum ignobilium nobiles videntes filios; etenim David cujusdam agricolæ Jesse fuit filius, et Amos cujusdam pastoris, et ipse pastor. Oportebat enim propter hoc maxime eum honorare, quoniam a talibus existens, talia loquebatur. Ex hoc enim erat manifestum, quoniam non ex humana diligentia erat, sed ex divina gratia. (*Chrysostomus.*)

II. — Jesus autem dixit eis: Non est propheta sine honore nisi in patria sua, et in domo sua, (*Matth. XIII. 57.*) et in cognatione sua. (*Marc. VI. 4.*)

Propemodum enim naturale est cives semper civibus invidere: non enim considerant præsentia viri opera, sed fragilis recordantur infantia: quasi non et ipsi per eosdem ætatum gradus ad maturam ætatem venerint. (*Hieronymus.*)

III. — Et non fecit ibi virtutes multas propter incredulitatem illorum. (*Matth. XIII. 58.*)

Et non poterat ibi virtutem ullam facere, nisi paucos infirmos impositis manibus curavit:

Et mirabatur propter incredulitatem eorum, et circuibat castella in circuitu docens. (*Marc. VI. 5, 6.*)

Si autem admiratio ei veniebat ex miraculis, quare non multa fecit? Quia non ad ostentationem suam inspiciebat, sed ad ea quæ aliis erant utilia. Hoc igitur non proveniente, despexit quod erat sui ipsius, ut non pœnam augeat. Cur igitur vel pauca fecit signa? Ut non dicant: si utique facta essent signa, nos credidissemus. (*Chrysost.*)

Non quasi inopinata et improvisa miratur qui novit omnia antequam fiunt; sed qui novit occulta cordis, quod mirandum intimare vult hominibus, mirari se coram hominibus ostendit. Judæorum enim miranda notatur cæcitas, qui nec Prophetis suis credere de Christo, nec ipsi inter se nato voluerunt credere Christo. (*Beda.*)

IDEM DIDAGMA EX S. LUCA.

I. — Ait illis Jesus: Utique dicetis mihi hanc similitudinem: Medice cura

teipsum : quanta audivimus facta in Capharnaum, fac et hic in patria tua.

Ait autem : Amen dico vobis, quia nemo propheta acceptus est in patria sua. (*Luc. IV. 23, 24.*)

Hoc autem exemplo declaratur, quod frustra opem misericordiae coelestis exspectas, si alienae fructibus virtutis inideas : aspernator enim Deus invidorum est, et ab his qui divina beneficia in aliis persequuntur, miracula suae potestatis avertit.

Videte quid mali invidia afferat : indigna propter invidiam patria judicatur in qua civis operetur, quae digna fuit in qua Dei Filius nasceretur. (*Ambrosius.*)

II. — In veritate dico vobis, multae viduae erant in diebus Eliæ in Israel, quando clausum est coelum annis tribus, et mensibus sex : cum facta esset fames magna in omni terra.

Et ad nullam illarum missus est Elias, nisi in Sarepta Sidoniae, ad mulierem viduam. (*Luc. IV. 25, 26.*)

Bene autem apto comparationis exemplo arrogantia civium retunditur invidorum, dominicumque factum Scripturis docetur veteribus convenire. (*Ambrosius.*)

Ipse quidem terrestris Angelus, coelestis homo (Elias) qui nec tectum nec mensam

nec amictum habebat, ut multi, clavem coelorum gerit in lingua. (*Chrysostomus.*)

III. — Et multi leprosi erant in Israel sub Elisæo propheta : et nemo eorum mundatus est nisi Naaman Syrus.

Et repleti sunt omnes in Synagoga ira, hæc audientes.

Et surrexerunt, et ejecerunt illum extra civitatem. (*Luc. IV. 27, 28, 29.*)

Nec mirum, si perdiderunt salutem qui ejecerunt de suis finibus Salvatorem. Dominus autem qui docuerat Apostolos exemplo sui omnibus omnia fieri, nec volentes repudiat, nec invitos alligat, nec ejicientibus reluctatur, nec rogantibus deest. Non mediocriter autem invidia proditur, quae caritatis oblita, in acerba odia causas amoris inflectit. (*Ambrosius.*)

MEDITATIO CCXXXIII.

DIDAGMA TRIGESIMUM NONUM.

De prudentia ac patientia ad prædicandum necessariis.

1. — Ecce ego mitto vos sicut oves in medio luporum. Estote ergo prudentes

sicut serpentes et simplices sicut columbæ.
(*Matth. X. 16.*)

Considerandum, quod non simpliciter ad lupos, sed in medio luporum mittit, ut sic suam virtutem magis demonstrent, cum oves lupos superaverint, etiam in medio luporum existentes : et plurimos morsus accipientes ab eis, non solum non consumuntur, sed et illos convertunt : multo autem mirabilius est et majus, transmutare mentes eorum quam interficere eos. (*Chrysostomus.*)

Serpentis astutia ponitur in exemplum : quia toto corpore occultat caput, ut illud in quo vita est, protegat. Ita et nos toto periculo, caput nostrum qui Christus est, custodiamus : idest fidem integram et incorruptam servare studeamus. (*Hieronimus.*)

Sicut autem prudentiam serpentis oportet habere, ut in principalibus non lædamur : sic et simplicitatem columbæ in non vindicando cum injusta patimur, neque per insidias alicui nocendo. (*Chrysostomus.*)

II. — Cavete autem ab hominibus. Tradent enim vos in conciliis, et in synagogis suis flagellabunt vos :

Et ad præsides, et ad reges ducemini propter me in testimonium illis et gentibus.

Cum autem tradent vos, nolite cogi-

tare quomodo aut quid loquamini : dabitur enim vobis in illa hora, quid loquamini.

Non enim vos estis qui loquimini, sed Spiritus Patris vestri, qui loquitur in vobis. (*Matth. X. 17, 18, 19, 20.*)

Quod autem lupi, de quibus supra dixerat sint homines ostendit. (*Rabanus.*)

Mirandum est autem qualiter hoc audientes non statim abscesserint homines, qui stagnum illud nunquam egressi fuerant, circa quod piscabantur : quod non virtutis eorum erat solum, sed sapientiæ doctoris. Unicuique enim malorum mitigationem adjungit : unde et hic dicit, *propter me* : non enim parva consolatio est propter Christum pati. (*Chrysostomus.*)

Et iterum addit, *in testimonium illis.* (*Chrysostomus.*)

Mors quippe Sanctorum bonis est in adjutorium, malis in testimonium : ut inde perversi sine excusatione pereant, unde electi exemplum capiant et vivant. (*Gregorius.*)

Cum præmissis consolationibus non parvam et aliam apponit : ut enim non dicerent : qualiter suadere poterimus talibus persecutionibus existentibus? jubet eos de responsione confidere. (*Chrysostomus.*)

Vos acceditis ad certamen, sed ego sum qui prælior : vos verba editis, sed ego sum qui loquor. Hinc Paulus ait : (*II. Cor. XIII.*)

“ An experientiam quæritis ejus qui in me loquitur Christus. (*Remigius.*)

III. — Tradet autem frater fratrem in morte, et pater filium : et insurgent filii in parentes et morte eos afficient :

Et eritis odio omnibus propter nomen meum : qui autem perseveraverit usque in finem, hic salvus erit. (*Matth. X. 21, 22.*)

Minorem enim dolorem ingerunt mala quæ ab extraneis, majorem quæ ab illis patimur de quorum mentibus præsumebamus : quia cum damno corporis mala nos cruciant caritatis amissæ. (*Gregorius.*)

Deinde quod est multo horribilius apposuit dicens : *Et eritis odio omnibus.* Ut enim communes orbis terrarum hostes, ita eos expellere tentabant. Hinc etiam rursus apponitur consolatio cum dicit, *propter nomen meum.*

Et cum hoc rursus aliud consolatorium ponitur, cum subditur : *qui autem perseveraverit.* (*Chrysostomus.*)

Ne autem aliquis dicat, quia omnia Christus in Apostolis fecit, nihil mirabile est tales illos esse effectos, nihil patientes onerosum : propter hoc ait, quod perseverantia eis est opus.

Etsi enim ex primis eruti fuerint periculis, aliis difficilioribus conservantur; et post illa rursus alia succedent, et non stabunt quin

insidias patiantur donec vivunt. (*Chrysostomus.*)

MEDITATIO CCXXXIV.

DIDAGMA QUADRAGESIMUM.

De modo protectionis et mansionis.

I. — Præcepit eis Jesus ne quid tollerent in via, nisi virgam tantum : (*Intellige baculum viatorum more peregrinorum*) non peram, non panem, neque in zona æs. (*Marc. VI. 8.*)

Ait ad illos : Nihil tuleritis in via, neque virgam, (*intellige talem quæ sit insigne honoris et potestatis, ut est sceptrum, fasces, etc., item talem qua alios percutiant.*) neque peram, neque panem, neque pecuniam, neque duas tunicas habeatis. (*Luc. IX. 3.*)

Nolite possidere aurum, neque argentum, neque pecuniam in zonis vestris :

Non peram in via, neque duas tunicas, neque calceamenta, (*hoc est, non duo calceamentorum paria, nam Marcus VI. 9. mittit eos calceatos sandaliis.*) neque virgam : dignus enim est operarius cibo suo. (*Matth. X. 9, 10.*)

Tanta enim prædicatori in Deo debet esse fiducia ut præsentis vitæ sumptus, quamvis non provideat, tamen hos sibi non deesse certissime sciat, ne dum mens ejus occupatur ad temporalia, minus aliis provideat æterna. (*Beda.*)

Ostendit etiam Dominus his verbis, quia sancti prædicatores revocati sunt ad primi hominis dignitatem : qui quamdiu cœlestes possedit thesauros, ista non concupiscit; sed mox ut peccando illa amisit, ista desiderare cœpit. (*Remigius.*)

Cum dixerit Dominus Apostolis, *Nolite possidere aurum*, continuo subjecit : *dignus est operarius cibo suo*. Unde satis ostenditur cur eos possidere hoc ac ferre noluerit : non quod necessaria non sint sustentationi hujus vitæ; sed quia sic eos mittebat, ut eis hoc deberi demonstraret ab illis quibus Evangelium credentibus annuntiarent, tanquam stipendia militantibus. (*Augustinus.*)

II. — In quamcumque autem civitatem, aut castellum intraveritis, interrogate quis in ea dignus sit : et ibi manete donec exeatis. (*Matth. X. 11.*)

Quocumque introieritis in domum : illic manete donec exeatis inde : (*Marc. VI. 10.*) (*nimirum ex civitate aut castello.*)

In quamcumque domum intraveritis, ibi manete, et inde (*ex domo illa ad alias*

atque alias domos) ne exeatis. (*Luc. IX. 4.*)

Intende autem quia nondum omnia eis tribuit : neque enim eis largitur ut sciant quis sit dignus, sed jubet scrutari. Non solum autem dignos jubet quærere, sed neque de domo in domum transmutari, ut neque suscipientem contristent, neque ipsi opinionem accipiant levitatis, aut gulæ. (*Chrysost.*)

III. — Intrantes autem in domum, salutate eam, dicentes : Pax huic domui.

Et si quidem fuerit domus illa digna, veniet pax vestra super eam : si autem non fuerit digna, pax vestra revertetur ad vos. (*Matth. X. 12, 13.*)

Instruit ergo eos Dominus quod non propter hoc exspectent ab aliis præsalutari, quia docebant; sed antecedere salutatione, alios honorando. Deinde monstrat quod non est sola salutatio, sed benedictio. (*Chrysostomus.*)

MEDITATIO CCXXXV.

DIDAGMA

QUADRAGESIMUM PRIMUM.

De modo egressionis ab infidelibus.

I. — Cum persequentur vos in civitate ista, fugite in aliam. Amen dico vobis,

non consummabitis civitates Israel donec veniat Filius hominis. (*Matth. X. 23.*)

Neque tamen Salvator non poterat tueri discipulos suos, quibus fugere præcepit : et hujus rei prior exemplum præbuit : sed instruebat hominis infirmitatem, ne Deum tentare audeat quando habet quid faciat, ut quod cavere oportet, evadat. (*Augustinus.*)

Ne autem dicant : quid igitur si persecutionem passi fugeremus, et rursus hinc nos abjecerint? hanc destruens timorem ait : *Amen dico vobis*, etc. Idest non pervenietis ad me, circumeuntes Palestinam, donec vos assumam. (*Chrysostom.*)

II. — Quicumque non receperint vos, nec audierint vos, (sermone vestros. *Matth. X. 14.*) exeuntes inde (de civitate illa, *Luc. IX. 5.*) (vel de domo, *Matth. X. 14.*) excutite pulverem de pedibus vestris in testimonium illis. (*Marc. VI. 11.*)

Etiam pulverem pedum vestrorum excutite in testimonium supra illos. (*Luc. IX. 5.*)

Qui vero perfida negligentia, vel etiam studio verbum Dei contemnunt, horum vitanda communio est; pulvis excutiendus pedum, ne gestis inanibus pulveri comparandis, mentis castæ vestigium polluatur. (*Beda.*)

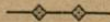
III. — Amen dico vobis tolerabilius erit terræ Sodomorum, et Gomorrhæorum in die judicii, quam illi civitati. (*Matth. X. 15.*)

Specialiter Sodomorum et Gomorrhæorum mentionem facit, ut per hoc demonstret quia illa peccata sunt Deo magis odibilia quæ fiunt contra naturam, pro quibus deletus est mundus aquis diluvii, quatuor civitates subversæ, et mundus quotidie diversis malis affligitur. (*Remigius.*)

IV. — Et exeuntes prædicabant ut pœnitentiam agerent :

Et dæmonia multa ejiciebant, et ungebant oleo multos ægros, et sanabant. (*Marc. VI. 12, 13.*)

Cum autem præcinxisset Dominus discipulos suos, tanquam milites Dei, divinis virtutibus et sapientiæ monitis, mittens eos Judæis ut doctores et medicos : ipsi secundum hoc procedebant : quasi doctores quidem evangelizantes : sed quasi medici præstantes remedia, et verba miraculo comprobantes.

MEDITATIO CCXXXVI.

DIDAGMA
QUADRAGESIMUM SECUNDUM.Summæ institutiones ad
prædicandum.

I. — Euntes prædicate, dicentes : Quia appropinquavit regnum cœlorum. (*Matth. X. 7.*)

Vides ministerii magnitudinem, vides Apostolorum dignitatem. Nihil sensibile præcipiuntur dicere, ut Moyses et Prophetæ; sed nova quædam et inopinata, illi enim terrena bona prædicaverunt, hi autem regnum cœlorum, et omnia quæ illic sunt bona. (*Chrysostomus.*)

II. — Infirmos curate, mortuos suscite, leprosos mundate, dæmones ejicite : gratis accepistis, gratis date. (*Matth. X. 8.*)

Adjuncta sunt autem prædicatoribus sanctis miracula, ut fidem verbis daret virtus ostensa et nova facerent qui nova prædicarent. (*Gregorius.*)

Hæc autem signa in exordio Ecclesiæ necessaria fuerunt : ut enim fides cresceret credentium miraculis erat nutrienda. (*Gregorius.*)

Postea autem steterunt : reverentia fidei ubique plantata. Si autem et postea facta sunt, pauca et rara fuerunt : consuetudo enim est Deo talia facere cum aucta fuerint mala : tunc enim suam demonstrat potentiam. (*Crysostomus.*)

Vide autem qualiter morum diligentiam non minus habet quam signorum, monstrans quoniam signa sine his nihil sunt. Etenim superbiam eorum comprimit, dicens, *gratis accepistis*; et ab amore pecuniarum mundos esse præcipit dicens, *gratis date*. (*Chrysostomus.*)

III. — Qui recipit vos, me recipit : et qui me recipit, recipit eum qui me misit. (*Matth. X. 40.*)

Sufficientia siquidem erant præmissa, ad persuadendum eis qui erant Apostolos suscepturi. Quis enim eos qui ita erant fortes, et omnia contemnebant ut alii salvarentur, non susciperet omni cum desiderio? Et superius quidem pœnam comminatus est his qui non reciperent : hic autem retributionem promittit recipientibus. Et primo quidem repromittit honorem suscipientibus Apostolos ut Christum suscipiant, et etiam Patrem. Quid autem huic honori fiet æquale, ut quis Patrem et Filium recipiat? (*Chrysostomus.*)

MEDITATIO CCXXXVII.

DIDAGMA

QUADRAGESIMUM TERTIUM.

Quis timendus, et qui non timendi?

I. — Nolite timere eos qui occidunt corpus, animam autem non possunt occidere : sed potius timete eum, qui potest et animam, et corpus perdere in gehennam. (*Matth. X. 28.*)

Constanter ergo ingerenda est Dei cognitio, et profundum doctrinae evangelicae secretum lumine praedicationis revelandum, non timendo eos quibus cum sit licentia in corpora tantum, in animam jus nullum est. (*Hilarius.*)

II. — Nonne duo passeris asse veniunt : et unus ex illis non cadet super terram sine Patre vestro?

Vestri autem capilli capitis omnes numerati sunt.

Nolite ergo timere : multis passeribus meliores estis vos. (*Matth. X. 29, 30 31.*)

Quod autem ait, *Vestri capilli*, etc., immensam Dei erga homines ostendit providentiam et ineffabilem signat affectum, quod nihil nostrorum Deum lateat. (*Hieronymus.*)

In (his vero) *multis passeribus* etc. manifestius superior expositionis sensus expressus est; quod timere non debeant eos qui possunt corpus occidere : quoniam si sine Dei scientia, parva quoque animalia non decidunt, quanto magis homo, qui apostolica fultus sit dignitate? (*Hieronymus.*)

III. — Omnis ergo, qui confitebitur me coram hominibus, confitebor et ego eum coram Patre meo, qui in caelis est.

Qui autem negaverit me coram hominibus, negabo et ego eum coram Patre meo qui in caelis est. (*Matth. X. 32, 33.*)

Ubi considerandum est, quia in poena amplius est supplicium, et in bonis major retributio. Quasi dicat : superabundasti prius, me hic confitendo aut negando : superabundabo et ego, ineffabiliter tibi majora dando : illic enim ego te confitebor aut negabo. Propter hoc si feceris aliquid bonum, et non susceperis retributionem, ne turberis : cum addimento enim in futuro tempore retributio te exspectat. Et si feceris aliquid malum, et non exsolveris vindictam, non contemnas : illic enim te excipiet poena, nisi transmutteris, et melior fias. (*Chrysostomus.*)

MEDITATIO CCXXXVIII.

DIDAGMA

QUADRAGESIMUM QUARTUM.

Quid venerit Christus in terras
mittere?

I. — Nolite arbitrari quia pacem veni mittere in terram : non veni pacem mittere, sed gladium.

Veni enim separare hominem adversus patrem suum, et filiam adversus matrem suam, et nurum adversus socrum suam :

Et inimici hominis domestici ejus. (*Matth. X. 34, 35, 36.*)

Ad fidem enim Christi totus orbis contra se divisus est. Unaquæque domus et infideles habuit et credentes; et propterea bellum missum est bonum, ut rumperetur pax mala. (*Hieronymus.*)

Et non dixit : prælium; sed quod difficilius est, *gladium*. Voluit enim asperitate verborum eorum excitare auditum, ut non in difficultate rerum deficiant : ne aliquis dicat quod blanda suasit, sed difficilia occultavit. (*Chrysostomus.*)

Ostendit quod non solum in familiaribus erit hoc prælium, sed in amantissimis et valde necessariis; quod maxime Christi

virtutem ostendit : quia discipuli hæc audientes et ipsi susceperunt, et aliis suaserunt. (*Chrysostomus.*)

II. — Qui amat patrem, aut matrem plus quam me, non est me dignus : et qui amat filium, aut filiam super me, non est me dignus.

Et qui non accipit crucem suam, et sequitur me, non est me dignus. (*Matth. X. 37, 38.*)

In Cantico legimus Canticorum (*Cap. II.*) “ Ordinavit in me caritatem. ” Hic enim ordo in omni affectu necessarius est. Ama post Deum, patrem aut matrem aut filios. Si autem necessitas venerit ut amor parentum aut filiorum Dei amori comparetur, et non possit utrumque salvari; odium in suos, pietas in Deum est. Non ergo prohibuit amari patrem aut matrem; sed signanter addidit, *plusquam me.* (*Hieronymus.*)

Signat illum divino consortio esse indignum, qui consanguinitatis carnalem amorem præponit spiritali amori Dei. (*Kabanus.*)

Deinde ut non moleste ferant illi, scilicet quibus amor Dei præfertur, ad altiorem adducit sermonem. Anima enim nihil est familiarius alicui, sed tamen et hanc non simpliciter eam haberi odio jussit, sed ut eam quis tradat in occisiones et sanguines : ostendens quod non solum ad mortem opor-

tet esse paratum, sed ad mortem violentam et reprobatissimam, scilicet mortem crucis. (*Chrysostomus.*)

III. — Qui invenit animam suam perdet eam : et qui perdiderit animam suam, propter me inveniet eam. (*Matth. X. 39.*)

Id est, qui hanc temporalem lucem et ejus dilectiones et voluptates, tempore persecutionis, propter confessionem nominis mei contempserit, animæ suæ inveniet æternam salutem. (*Remigius.*)

Sic ergo proficit lucrum animæ in mortem, et damnum in salutem : detrimento enim brevis vitæ, fenus immortalitatis acquiritur. (*Hilarius.*)

MEDITATIO CCXXXIX.

DIDAGMA

QUADRAGESIMUM QUINTUM.

Præmium eorum qui servos Dei recipiunt.

I. — Qui recipit vos, me recipit : et qui me recipit, recipit eum, qui me misit. (*Matth. X. 40.*)

Dominus ad prædicationem discipulos mittens, docet pericula non timenda, et

affectum subjicit religioni : aurum supra tulerat, æs de zona excusserat : dura Evangelistarum conditio. Unde ergo sumptus, unde victus necessaria? Et ideo austeritatem præceptorum spe temperat promissorum, inquit, *Qui recipit vos*, etc. : ut in suscipiendis Apostolis, unusquisque credentium Christum se suscepisse arbitretur. (*Hieronymus.*)

II. — Qui recipit prophetam in nomine prophetæ, mercedem prophetæ accipiet : et qui recipit justum in nomine justi, mercedem justi accipiet. (*Matth. X. 41.*)

Non ait mercedem de propheta vel justo, sed mercedem prophetæ vel justi. Iste enim fortasse justus est : et quanto in hoc mundo nihil possidet, tanto loquendi pro justitia fiduciam majorem habet. Hunc cum ille sustentat qui in hoc mundo aliquid possidet : illius justitiæ libertatem sibi participem facit, et cum eo pariter justitiæ præmia recipiet quem sustentando adjuvit. Ille prophetiæ spiritu plenus est, sed tamen corporeo eget alimento : et si corpus non reficitur certum est quod vox ipsa subtrahatur. Qui igitur Prophetæ alimenta tribuit, vires illi ad loquendum dedit : cum Propheta ergo mercedem Prophetæ accipiet, qui hoc ante Dei oculos exhibuit quod adjuvit. (*Gregorius.*)

III. — Quicumque potum dederit uni ex minimis istis calicem aquæ frigidæ tantum in nomine discipuli : amen dico vobis, non perdet mercedem suam. (*Matth. X. 42.*)

Poterat autem aliquis causari et dicere : paupertate prohibeor ut hospitalis esse nunc possim; et hanc excusationem levissimo exemplo diluit, ut calicem aquæ frigidæ toto animo porrigamus. Frigidæ, inquit, non calidæ : ne et in calidæ, paupertatis et penuriæ lignorum occasio quæreretur. (*Hieronymus.*)

MEDITATIO CCXL.

DIDAGMA

QUADRAGESIMUM SEXTUM.

De abnegatione sui quotidiana.

1. — Tunc Jesus dixit discipulis suis. (*Matth. XVI. 24.*)

Et convocata turba cum discipulis suis. (*Marc. VIII. 34.*)

Dicebat ad omnes. (*Luc. IX. 23.*)

Si quis vult post me venire, (me sequi, *Marc. VIII. 34.*) abneget semetipsum, et tollat crucem suam (quotidie, *Luc.*) et sequatur me. (*Matth. XVI. 24.* — *Marc. VIII. 34.* — *Luc. IX. 23.*)

Hoc autem dicens : *Si quis vult*, magis attrahebat : qui enim libertati auditorem dimittit, magis attrahit : qui vero violentiam affert multoties impedit. Non autem solis discipulis suis : commune hoc dogma orbi terrarum, dicens, *Si quis vult*; idest, si mulier, si vir, si rex, si liber, si servus. Tria autem sunt quæ dicuntur. (*Chrysostomus.*)

Abneget semetipsum. Semetipsum abneget quicumque mutatur ad meliora, et incipit esse quod non erat, et desinit esse quod erat. (*Gregorius.*)

Et tollat crucem suam. Ne autem æstimes quod usque ad verba tantum et contumelias oportet abnegare seipsum, ostendit usque ad quantum abnegare seipsum oporteat : quia usque ad mortem etiam turpissimam, scilicet crucis. (*Chrysostomus.*)

Et sequatur me. Quia enim latrones multa gravia patiuntur, ut non æstimes quod passio malorum sufficiat, adjungit causam patiendi ; ut propter eum omnia sustineas, et alias ejus virtutes addiscas : hoc est enim sequi Christum ut oportet, diligentem esse circa virtutes et pati omnia propter ipsum. (*Hilarius.*)

II. — Qui enim voluerit animam salvam facere, perdet eam : qui autem perdidit animam suam propter me (et evangelium, *Marc. VIII. 35.*) inveniet

eam. (*Matth. XVI. 25.*) Salvam faciet eam. (*Marc. VIII. 35. — Luc. IX. 23.*)

Quod dupliciter potest intelligi. Primum sic : si quis contemnens vitam præsentem, usque ad mortem pro veritate certaverit; perdet quidem animam suam, quantum ad vitam præsentem; sed quoniam propter Christum perdet eam, magis eam salvam faciet in vitam æternam.

Alio modo sic : si quis intelligit quæ est vera salus, et acquirere vult eam ad salutem animæ suæ, iste abnegans semetipsum, perdit quantum ad voluptates carnales animam suam propter Christum; et perdens animam suam hoc modo, solvat eam per opera pietatis. (*Origenes.*)

III. — Quid enim prodest homini, si mundum universum lucretur animæ vero suæ detrimentum patiat. (*Matth. XVI. 26.*) Se ipsum perdat, et detrimentum sui (animæ suæ *Marc. VIII. 36.*) faciat. (*Luc. IX. 25.*)

Aut quam dabit homo commutationem pro anima sua. (*Matth. XVI. 26. — Marc. VIII. 37.*) Filius enim hominis venturus est in gloria Patris sui cum Angelis suis : et tunc reddet unicuique secundum opera ejus. (*Matth. XVI. 27.*)

Si enim famulos tuos videns in lætitia,

te autem in malis ultimis constitutum : quid lucraberis ex eorum dominio? Hoc etiam in anima tua reputa : cum carne lasciviente, ipsa futuram perditionem expectat. (*Chrysostomus.*)

Divitias si perdideris, poteris dare divitias alias ad eas redimendas : animam autem perdens, non poteris animam aliquam dare, sed neque aliquid aliud. Quid autem mirabile si in anima hoc contingit? etenim in corpore hoc videtur contingere. Etsi enim decem millia diademata corpori insanabiliter ægroto circumposueris, non curatur. (*Chrysostomus.*)

Provocatis autem discipulis ut abnegarent se et tollerent crucem suam, grandis fit terror audientium. Idcirco tristibus læta succedunt. Times mortem? audi gloriam triumphantis. Vereris crucem? ausculta Angelorum ministeria. (*Hieronimus.*)

IV. — Nam qui me erubuerit, et meos sermones : hunc Filius hominis erubescet cum venerit in majestate sua, et Patris, et sanctorum Angelorum. (*Luc. IX. 26.*)

Qui enim me confusus fuerit, et verba mea in generatione ista adultera et peccatrice : et Filius hominis confundetur eum, cum venerit in gloria Patris

sui cum Angelis sanctis. (*Marc. VIII. 38.*)

Pessimum et damnosum notari inimicitia et operis inertia, quando tantus iudex descenderit, agminibus circumstantibus Angelorum. (*Cyrillus.*)

Dicitur adultera generatio, quæ Deum verum animæ sponsum dereliquit, et non est secuta Christi doctrinam : sed dæmonibus prostrata, semina impietatis suscepit, propter quod et peccatrix dicitur. Qui ergo inter hos Christi dominationem negaverit, et verba Dei in Evangelio revelata, dignam impietatis pœnam suscipiet, audiens in secundo adventu (*Matth. VII.*) : “ Nescio vos. ” (*Chrysostomus.*)

v. — Dico autem vobis vere. (*Luc. IX. 27.*) Amen dico vobis, sunt quidam de hic stantibus, qui non gustabunt mortem, (*Matth. XVI. 23. — Marc. VIII. 39. — Luc. IX. 27.*) donec videant regnum Dei. (*Luc. IX. 27.*) Veniens in virtute. (*Marc. VIII. 39.*) Donec videant Filium hominis venientem in regno suo. (*Matth. XVI. 28.*)

Ac si diceret : Sunt aliqui hic stantes, scilicet Petrus, Jacobus et Joannes, qui non attingent mortem, donec in tempore transfigurationis, videant in qua gloria erunt qui me confitentur. (*Theophylactus.*)

MEDITATIO CCXLI.

DIDAGMA

QUADRAGESIMUM SEPTIMUM.

Humilitatem parvulorum imitandam.

1. — Intravit cogitatio in eos (Apostolos) quis eorum major esset.

At Jesus videns cogitationes cordis illorum. (*Luc. IX. 46, 47.*)

Cum domi essent, interrogabat eos : Quid in via tractabatis?

At illi tacebant : siquidem in via inter se disputaverant, quis eorum major esset. (*Marc. IX. 32, 33.*)

Insidiatur diabolus multimode diligentibus optimam vitam, et si quidem per carnales illecebras obsidere valet alicujus mentem, affectus voluptatum exacuit : si quis hos effugerit laqueos cupidinis, gloriæ suscit passionem, quæ quidem passio vanæ gloriæ invasit quemdam Apostolorum suorum. (*Cyrillus.*)

Dominus autem, qui novit salvos facere, videns in mente discipulorum super hoc cogitationem exortam, velut quamdam amaritudinis radicem, priusquam augmentum susciperet radicitus eam evellit. (*Cyrillus.*)